

Sygn. akt II S 45/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.A. Cezariusz Baćkowski

Sędziowie: S.A. Andrzej Kot

S.A. Wiesław Pędziwiatr

Protokolant: Wiktoria Dąbrowicz

po rozpoznaniu skargi B. W. (1)

na naruszenie jej prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy VI W 361/17 zawisłej w Sądzie Rejonowym w Świdnicy i IV Kz 239/19 Sądu Okręgowego w Świdnicy

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 75)

postanawia:

1. skargę oddalić,
2. zwrócić B. W. (1) 200 złotych uiszczonych tytułem opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

W dniu 10 lipca 2019 r. (data wpływu do Sądu Okręgowego w Świdnicy) B. W. (1) złożyła skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Świdnicy gdzie została obwiniona o wykroczenie z art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne (sygn. akt VI W 361/17).

Skarżąca wniosła o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym w Świdnicy, sygn. akt VI W 361/17, w zakresie nie wysłania jej bez nieuzasadnionej zwłoki przez Przewodniczącą składu orzekającego i Prezesa Sądu Rejonowego odpisu wyroku tego Sądu z dnia 8 maja 2019 r.,
2. zobowiązanie Sądu Rejonowego w Świdnicy aby w terminie siedmiu dni przesłał jej odpis wyroku w sprawie VI W 361/17,
3. rozpoznanie sprawy na jawnym posiedzeniu z jej udziałem,
4. zobowiązanie Sądu Okręgowego w Świdnicy do zawiadomienia organów ścigania i dyscyplinarnych o popełnieniu przestępstwa przez sędzię Przewodniczącą składu orzekającego i Prezesa Sądu Rejonowego w Świdnicy,
5. udzielenie pisemnej odpowiedzi na skargę,
6. przyznanie jej od Skarbu Państwa 10000 zł „tytułem wniesionej skargi”.

W dniu 23 sierpnia 2019 r. (data wpływu do Sądu Okręgowego w Świdnicy) B. W. (1) złożyła kolejną skargę na przewlekłość postępowania. toczącego się przed Sądem Okręgowym w Świdnicy (sygn. akt IV Kz 239/19) w przedmiocie jej zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy o sprostowaniu omyłki w wyroku z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt VI W 361/19. Autorka skargi wniosła o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Świdnicy (sygn. akt IV Kz 239/19) w przedmiocie jej zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 20 maja 2019 r. o sprostowaniu omyłki pisarskiej w wyroku tego Sądu z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt VI W 361/17
2. zobowiązanie Sądu Okręgowego w Świdnicy aby w siedmiodniowym terminie zostało rozpoznane jej zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 20 maja 2019 r. o sprostowaniu omyłki pisarskiej w wyroku tego Sądu z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt VI W 361/17,
3. rozpoznanie sprawy na jawnym posiedzeniu z jej udziałem,
4. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu do zawiadomienia organów ścigania i dyscyplinarnych o popełnieniu przestępstwa przez sędzię Przewodniczącą składu orzekającego, Prezesa Sądu Rejonowego w Świdnicy i sędzię Przewodniczącą składu Sądu Okręgowego w Świdnicy orzekającego w przedmiocie jej zażalenia,
5. udzielenie pisemnej odpowiedzi na skargę,
6. przyznanie jej od Skarbu Państwa 10000 zł „tytułem wniesionej skargi”.

Sąd Okręgowy w Świdnicy postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2019 r. uznając, że pismo B. W. (1) z dnia 23 sierpnia 2019 r. stanowi rozszerzenie skargi z dnia 10 lipca 2019 r. stwierdził swą niewłaściwość do rozpoznania skargi na przewlekłość i przekazał ją Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu.

W odpowiedziach na skargę Wiceprezes Sądu Rejonowego w Świdnicy i wiceprezes Sądu Okręgowego w Świdnicy wniesli o jej oddalenie.

Zważywszy, że skarżąca ma prawo do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, celem postępowania w przedmiocie skargi na przewlekłość jest doraźna interwencja przeciwdziałająca trwającej przewlekłości postępowania, a ocenie w kontekście przewlekłości podlega postępowanie co do istoty jako całość Sąd Apelacyjny uznał, że słusznym będzie rozpoznanie zarzutów dotyczących przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym i Rejonowym.

Dotychczasowy tok postępowania przed Sądem Rejonowym w Świdnicy w którym B. W. (1) została obwiniona o wykroczenie z art. 48 ust. 1 pkt 2 Prawa geodezyjnego i kartograficznego (VI W 361/17), w zakresie objętym skargą, przedstawia się następująco:

- 27 marca 2019 r. wyznaczono kolejny termin rozprawy na 8 maja 2019 r., zarządzając wezwanie skarżącej i zawiadomienie oskarżyciela publicznego,
- 7 maja 2019 r. B. W. (1) złożyła pismo informujące, że w związku z wyznaczonym terminem rozprawy składa zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza sądowego (które dołączyła) i wobec powyższego nie będzie mogła uczestniczyć w rozprawie, a jej obowiązkowe stawiennictwo jest usprawiedliwione,
- 8 maja 2019 r. na rozprawie na którą nie stawiała się zawiadomiona obwiniona, Sąd Rejonowy postanowił prowadzić rozprawę pod jej nieobecność, uznając tę obecność za nieobowiązkową i po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ten wydał wyrok skazujący nazywając go „nakazowym”,
- 20 maja 2019 r. B. W. (1) zapoznała się z aktami sprawy i sporządziła ich fotokopie,

- 20 maja 2019 r. Sąd Rejonowy postanowił sprostować omyłkę pisarską w wyroku z dnia 8 maja 2019 r. w ten sposób, że w miejsce słów „wyrok nakazowy” wpisać: „wyrok” a w podstawie skazania zamiast: „art. 39 § 1 i 2 kpw” wpisać: „art. 39 § 1 i 2 kw”,
- 21 maja 2019 r. B. W. (1) zapoznała się z aktami sprawy, sporządziła ich fotokopie i wniosła o wydanie jej protokołu rozprawy z 8 maja 2019 r.,
- tego samego dnia skarżąca wniosła o sporządzenie i doręczenie jej uzasadnienia wyroku, a w dniu następnym uzupełniła wniosek,
- 22 maja 2019 r. B. W. (1) złożyła pismo zatytułowane: „sprzeciw obwinionej od nieprawomocnego wyroku nakazowego”, oraz apelację od wyroku Sądu Rejonowego,
- 24 maja 2019 r. B. W. (1) złożyła pismo zatytułowane: „wniosek” potraktowane potem jako zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego o sprostowaniu omyłki pisarskiej,
- 27 maja 2019 r. B. W. (1) złożyła wnioski o przywrócenie jej terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, o przywrócenie jej terminu do złożenia apelacji i o przywrócenie jej terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku nakazowego
- 28 maja 2019 r. zarządzeniem „Sąd Rejonowy” odmówił przyjęcia wniosku skarżącej o doręczenie jej wyroku z uzasadnieniem,
- 30 maja 2019 r. skarżąca kolejny raz wniosła o sporządzenie i doręczenie jej uzasadnienia wyroku,
- 3 czerwca 2019 r. zarządzeniem „Sąd Rejonowy” odmówił przyjęcia apelacji skarżącej,
- tego samego dnia skarżąca złożyła zażalenie na postanowienie z 20 maja br. w przedmiocie sprostowania omyłki pisarskiej,
- 10 czerwca 2019 r. akta z zażaleniem przedstawiono Sądowi Okręgowemu w Świdnicy,
- 13 czerwca 2019 r. wykonano zarządzenie w wyznaczeniu na 3 lipca 2019 r. posiedzenia w przedmiocie zażalenia B. W. (1),
- 25 czerwca 2019 r. skarżąca wniosła zażalenie na zarządzenie z 28 maja 2019 r. o odmowie przyjęcia jej wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku,
- 2 lipca 2019 r. skarżąca złożyła do Sądu Okręgowego pismo zatytułowane: „uzupełnienie zażalenia”,
- w tym samym dniu B. W. (1) złożyła zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia apelacji,
- 3 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Świdnicy odwołując się do art. 14 § 1 k.p.w. zwrócił akta sprawy Sądowi Rejonowemu jako właściwemu do rozpoznania zażalenia na postanowienie tego Sądu w przedmiocie sprostowania omyłki w wyroku,
- 5 lipca 2019 r. akta zwrócono Sądowi Rejonowemu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Skarga nie jest zasadna.

Stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz.75, cyt. dalej jako ustawa o skardze) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania

sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Rozstrzygając w przedmiocie skargi na przewlekłość Sąd ocenia:

- terminowość i prawidłowość czynności podjętych w celu zakończenia postępowania,
- łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do rozpoznania skargi,
- charakter sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawilości,
- znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień,
- zachowanie się stron, a w szczególności tej, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze).

„Procedura rozpoznawania skargi nie jest postępowaniem pierwszej ani drugiej instancji, ale sui generis postępowaniem sądowym o charakterze nadzorczym. Z ustawy wynika, że skarga na przewlekłość postępowania stanowi w istocie doraźną interwencję przeciwdziałającą bieżącej (trwającej) przewlekłości postępowania. Jej funkcją jest przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 r., I KZP 24/05, OSNKW 2005, z. 10, poz. 89).

Zważywszy na mającą wsparcie w Konstytucji i traktatach z dziedziny praw człowieka zasadę niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 45 ust.1, art. 178 ust.1 Konstytucji, art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności) i treść art. 12 ust. 3 zd. II ustawy o skardze badanie w postępowaniu co do skargi na przewlekłość postępowania nie może wkraczać w ocenę faktyczną i prawną sprawy, której dotyczy skarga. Nie jest więc możliwa w tym postępowaniu merytoryczna ocena rozstrzygnięć sądu (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2008 r., III SPZP 2/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 85, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III SPP 10/08, OSNP 2009 Nr 15, poz. 21, z dnia 25 listopada 2014 r., (...) 230/14, LEX nr 1552611).

Mając więc na względzie opisany cel, funkcję i przedmiot postępowania co do skargi na przewlekłość poza zakresem rozstrzygania w niniejszym postępowaniu znalazły się podnoszone w skardze kwestie dotyczące trafności postanowienia Sądu Rejonowego w Świdnicy z 20 maja 2019 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w wyroku tego Sądu i postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy z 3 lipca 2019 r. (IV Kz 239/19) stwierdzającego swą niewłaściwość do rozpoznania zażalenia na to postanowienie i przekazującego tę kwestię do rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Z tych samych powodów Sąd Apelacyjny w niniejszym postępowaniu nie mógł oceniać zasadności uznania przez Sąd Rejonowy, że w istniejących w dniu 8 maja 2019 r. realiach procesowych możliwe było (art. 71 § 5 k.p.w.) prowadzenie rozprawy i wydanie wyroku wobec usprawiedliwiającej nieobecność B. W. (1) obwinionej w tamtej sprawie.

Skoro wyrok w sprawie VI W 361/17 zapadł w postępowaniu zwyczajnym na rozprawie (a nie na posiedzeniu) na której nie była obecna zawiadomiona skarżąca usprawiedliwiająca swą nieobecność, to na Sądzie Rejonowym nie ciążył obowiązek doręczenia jej z urzędu takiego wyroku. Doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem w takiej sytuacji następuje tylko na żądanie strony zgłoszone w zawitym terminie 7 dni od jego ogłoszenia (art. 35 § 1 k.p.w.). Żaden z wyjątków (postępowanie przyspieszone, wyrok zaoczny, wyrok nakazowy, art. 419 § 2 i art. 422 § 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w.,) od tej zasady nie zachodzi. Nie istnieje więc opóźnienie w doręczeniu B. W. (2) odpisu wyroku z dnia 8 maja 2019 r.

Podobnie Sąd Apelacyjny nie dostrzeżę zwłoki w toczeniu się przed Sądem Okręgowym w Świdnicy postępowania incydentalnego w przedmiocie zażalenia B. W. (1) na postanowienie o sprostowaniu omyłek pisarskich skoro akta sprawy z zażaleniem wpłynęły w dniu 10 czerwca 2019 r., a w dniu 3 lipca 2019 r. (po trzech tygodniach) postępowanie to się zakończyło.

Aktualnie (jak wskazano wyżej) toczą się postępowania wпадkowe, w tym w przedmiocie zażalenia obwinionej na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem i w przedmiocie wniosku obwinionej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Wypowiadanie się przez Sąd Apelacyjny w postępowaniu w przedmiocie skargi na przewlekłość co do zasadności twierdzeń skarżącej o wadliwym procedowaniu Sądu Rejonowego i Okręgowego, czego jak się wydaje ona oczekuje, byłoby nieuprawnione i mogłoby wpływać na samodzielność jurysdykcyjną Sądu I instancji, czy Sądu Odwoławczego. Realizacja przez skarżącą swoich uprawnień do składania licznych wniosków i środków zaskarżenia, nierzadko sprzecznych ze sobą, z pewnością miała wpływ na to, że postępowanie jeszcze się nie zakończyło. Taka aktywność procesowa mogła wynikać z pewnej dezorientacji B. W. (1) związanej także z nazwaniem przez Sąd zapadłego wyroku „nakazowym” i wydaniem postanowienia o sprostowaniu orzeczenia w tym zakresie. Wynikła stąd komplikacja procesowa będzie musiała być rozwiązana przez Sąd orzekający merytorycznie i Sąd Odwoławczy.

Z tych wszystkich powodów skarga została oddalona (art. 12 ust. 1 ustawy o skardze). Nie było więc podstaw do uwzględnienia żądania przyznania skarżącej odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 12 ust. 4 ustawy o skardze).

Rozstrzygając w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania Sąd Apelacyjny nie dostrzegł by w toku sprawy VI W 361/17 doszło do popełnienia przez sędziów czynów zabronionych lub deliktów dyscyplinarnych.

Z art. 17 ust. 1 i 2 ustawy o skardze wynika, że każdy podmiot uprawniony uiszcza jedną opłatę od swojej skargi na przewlekłość określonego postępowania. Skoro B. W. (1) uiszczyła dwie opłaty po 200 zł przy wnoszeniu pism z 10 lipca 2019 r. i z 23 sierpnia 2019 r. stanowiących jedną skargę na przewlekły tok tej samej sprawy to jedną z tych opłat należało jej zwrócić.

SSA Andrzej Kot SSA Cezariusz Baćkowski SSA Wiesław Pędziwiatr